

Izbaja
vsakega 10. in 25.
v mesecu.

Naročnina za
leto 1927
30 Din.

Številka poštno-
čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Ljudska Samouprava

Glasilno gospodarstva, prosvete in politike.

Uredništvo
in upravnništvo:
Kočevje št. 18.

Telefon štov. 5.

Oglasi:

mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina:

Proglas Glavnega Odbora NRS. — Naša sedanja in bodoča zunanja politika. — K notranje političnemu položaju. — † Ing. Ignacij Segal. — Iz NRS. — Dnevne vesti. — Dopisi. — Gospodarstvo. — Inserati.

Glavni Odbor Narodne Radikalne Stranke stavlja do znanja svim okružnim, Sreskim i Mesnim Odborima rešenje svoje sednice: da se ovogodišnja proslava Radikalskog Dana, 12. februara, ograniči, u znak žalosti zbog smrti našeg narodnog velikana Nikola P. Pašića, na predavanja o životu, radu i zaslugama njegovim, i da se polovina prihoda sa tih predavanja odvoji i uputi Glavnom Odboru za podizanje spomenika Nikoli P. Pašića u Beogradu.

Za Glavni Odbor Narodne Radikalne Stranke:

Glavni Sekretar: Potpredsednik:

Dr. Momčilo Ivković. Marko Trifković.

Naša sedanja in bodoča zunanja politika.

Kočevje, začetkom februarja 1927.

Ozemlje, ki sestavlja našo državo, leži na silno važnem gospodarskem in kulturnem križišču. Preko našega ozemlja teži 75 milijonski nemški narod k Adriji, da bi dihal na severnomorska in sredozemska pljuča. Našo morsko obalo in za njo strateško mejo hoče velesila Italija, da bi se vojaško osigurala pred vstajajočim Slovanstvom in da bi ga istočasno gospodarsko izkoriščala. Mala Madžarska, žilava Bolgarska, zvrta Grška in fevdalno trohla Rumunija špekulirajo na bitne dele naše države, opirajoč svoj osvajalni apetit na šolske teorije preteklosti, tradicije in nekontroljive mešanice krvi. Sredi vseh teh želj in hrepenenj, načrtov in groženj naših ljubeznjivih sosedov pa stojimo mi, polni življenja in nad, ter obračamo vsem skupaj naš širok hrbet, kot da bi vseh teh nasprotnikov ne bilo...

Blaženi mi! V ženjalni svoji neskrbnosti smo podobni mornarjem, lastnikom lepe ladje, ki se, ne menceč se za razsajajoči vihar in smer ladje, po svoje zabavajo in junaško lasajo med seboj, kot da se razumi samo ob sebi, da se ladji ne more nič hudega zgoditi.

In vendar vemo, da Nemeč ne bo odnehal, da Italija brusi zahrbtno bodalce, da hoče Madžar vzpostavitev krone sv. Štefana, da želi Rumunija Banat, da zahteva Bulgar Macedonijo in da sladki Grk, ko proža desnico, dela figo z levico... In da iz al-

banskih višav gleda na rižasta, sviloprejska in težka žitna polja vardarske doline v Albanca preoblečeni karabinjer...

Pa se vseeno ne bojimo! Dobro se vedamo, da sami vsem nikakor nismo kos. Italijana morda, ako ne bi imel toliko tistih vrazjih tankov, aeroplanov in strupenih plinov... Zvabili bi ga nekako v bosanske gore, pa ako bog z njim in mama mila! Toda če pritisnejo drugi od zadaj, od spredaj, od zgoraj in od spodaj — potem bi bila še druga Albanija nemogoča. Torej jih je treba deliti ali zadovoljiti, ali pa — storiti z zavezništvo drugih neškodljive. Jih razdeliti in deloma zadovoljiti — mali koncept — to je poskušal Dr. Ninčič. Z zadovoljivijo najmočnejšega med njimi, Italije, in najmanjšega, Albanije. Doživel je težak poraz. Tisti, ki je bil ob vseh žrtvah sramotno izigran, navzlic plačevanja polne cehe, smo bili mi. Ninčič je bil odkrit in decen ten — povedal je to precej odkrito in se poslovil. Da je poslušal nas Slovence in Hrvate, ki imamo z Italijani težke izkušnje, bi nam bil ogromno šolnino lahko prihranil. Pa tudi druga stran malega koncepta ne bi rodila sadov: zadovoljitev Madžarov, Rumunov, Bulgarov... Appetitus crescit eden do... dokler je kaj. A nedotakljivost državnih mej in državnega ozemlja mora biti sveta vsakomur.

Prihaja torej resno v poštev le veliki koncept. Mala Srbija se ga je držala in je po njem postala velika. Čudno je, da ga je Ninčič, ki prihaja iz iste šole, zavrgel. Ta koncept je zelo enostaven: izkoristitev svetovnega položaja in naslonitev na predvideno močnejšo skupino s paralelnimi interesi. Kaj je tu naravnejšega kot naslonitev na Francijo in njen zunanjepolitični sistem? In da se vstvarja istočasno ugodna atmosfera z Nemčijo in Rusijo. Ako že mora Nemčija k Adriji — zakaj ne bi šla preko historičnih germansko-langobardskih potov z Benetkami in magari še Trstom kot internacijonalno prosto luko? In če Rusija kot zaveznica Turčije ne more preko Carigrada v toplo morje, zakaj ne bi šla po zapadni dolini Marice? Glede Besafabije, Dobruče itd. naj se z interesiranimi sama pomeni! Saj še pomnimo, ko je vse to bilo ali formalno ali faktično — rusko.

Ta veliki koncept, zasnovan za vsak slučaj nasprotne ofenzive na absolutno solidarno defenzivo bi zajamčeval tako ravnotežje sil na evropskem kontinentu, ki bi mir absolutno zajamčevalo, ker bi je-

malo tla vsaki sovražni ofenzivi. Mi bi se lahko pri tem v miru gospodarsko in kulturno razvili do naroda 30 milijonov in čez. Ojačali bi številčno, finančno in kvalitativno, gospodarsko bi se pa osamosvojili. Iz nevarnega križišča evropskih interesov bi postali soliden vogeljni kamen evropskega miru in ravnotežja. A sebi bi za vedno osigurali upapolno samostojno državnost in eksistenco. S.

K notranje političnemu položaju.

V našem parlamentu v Beogradu, ki ima iz večine poslancev sestaviti državno vlado in voditi usodo države in državljanov, nima nobena stranka večine. To je glavno zlo, na katerem bolehamo, ker vsled tega ni stranke, ki bi nasproti volilcem nosila za upravljanje države popolno odgovornost. Sestavljati se mora danes vedno vlada iz več strank, od katerih stoji vsaka le z eno nogo v vladi, z drugo pa med svojimi volilci. Naravno je, da gleda predvsem, da si te obrzdi in morda tudi pomnoži, vsled česar postaja državna uprava in država le partijsko sredstvo, ne pa to, kar bi moralo biti. Razdvojenost, ki jo je ustvarila preteklost, se tako pojavlja v strankah in žnjimi v vladi, ter v vseh državnih poslih. Vnašajo jo provincionalne stranke, ki vidijo le svoje oblasti, kjer imajo svoje volilce in s tem svoj izvod, vsled česar manjka v državni upravi stalne smernice umerjene sredine na podlagi velikopoteznega gospodarstva in upravnega vsedravnega programa.

Ta nestalnost centrale, ki se menjuje s strankami, ki prihajajo v vlado, je tem večja, ker se naši poslanci v osmih letih še niso zedinili v skupnem delu, da bi dali celi državi enake sodne in upravne zakone. Boj in intrige, kdo bo minister ali na vladi, smatrajo naše stranke očividno za važnejšo svojo dolžnost kot pa skrb za usodo volilcev in države.

Ne ocenjevali bi pravilno položaja, ako ne bi priznali, da gre razvoj na boljše. Ako primerjamo volitve z dne 28. novembra 1920 z volitvami 18. marca 1923 in z onimi 9. februarja 1925, opazimo silno padanje provincionalnih strank in strančic ter naraščanje Narodne Radikalne Stranke Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta je dobila dne 28. novembra od 510 poslancev le 95, (demokratska zveza strank 92) dne 18. marca 1923

od 314 poslancev 108, a dne 9. februarja 1925 od 315 poslancev 143, torej le še 15 premalo do absolutne večine te stranke v parlamentu. Pot in razvoj k absolutni večini te stranke v bodočem parlamentu je logičen. S tem bo pa tudi konec državne in upravne krize. Narodna Radikalna Stranka Srbov, Hrvatov in Slovencev ima jasne vsedrjavne poglede in že gotove zakonske osnutke za enotno sodno, upravno in finančno zakonodajo, zlasti pa tudi enoten železniški in prometni program, ki je hrbtenica modernega gospodarstva. Ako ti osnutki še niso zakoni, ni krivda Narodne Radikalne Stranke, ampak deloma opozicije, deloma pa še celo zavezniške stranke v vladi, ki je doslej, na primer Radičeva, namenoma zavirala pozitivno delo v vladi, v upanju, da tako diskreditira pred volilci lastno zaveznico, ki jo je vzela v vlado. In ker stojimo že dalj časa na predvečer volitev, pri katerih utegne NRS dobiti večino v parlamentu, ni opozicijskim strankam nobeno sredstvo preizkотно, da ga ne bi pograbili in v svojem časopisju na dolgo in široko razmotrivali, samo da bi škodili NRS v javnosti in po mogočnosti preperečili pri predstojećih volitvah njeno večino v parlamentu.

Da je temu res tako, vidimo iz zadržanja Radiča, ki je govoril po shodih stvari, katerih se je v Beogradu sramoval in jih preklical, navzlic temu pa dopustil, da so iste stvari preperežali na dolgo in široko po časopisju njegovi pisarji. To vidimo tudi iz zadržanja opozicijskih strank, ki delo NRS za državo in ljudstvo ne kritizujejo samo, ampak naravnost grde, čim pa pridejo v vlado, pa točno isto blagoslavljajo, kar so preje preklinjali.

Da to otroško in nezrelo početje naših strank ne more dvigati našega ugleda v inozemstvu, pa tudi ne zaupanja priprostega ljudstva v svojo državo, je jasno.

Na ta način so radičevci, dasi vladna stranka s štirimi ministri in direktnim vodstvom države in njenih posla po svojih ljudeh, tako dolgo igrali dvolično igro, dokler tudi nad vseh potrpežljivih radikalov ni minuja potrpežljivost in so radičevce enkrat za vselej izkrcali iz vlade.

Njih mesto zavzima danes Slovenska Ljudska Stranka. Ta stranka, ki je vzrastla med Slovenci z resnim organizatoričnim delom med ljudstvom in v boju proti prepotentnim in sebičnim podeželskim magnatom, vživa izza dela v deželnem zboru kranjskem dober sloves. Odličan parlamentarec te stranke Dr. Ivan Šusteršič je ponesel njen sloves preko Dunaja tudi v širši svet, ko je vstvaril v dunajskem parlamentu „Slovansko Unijo“, ki je brzerala prevročekrvne avstrijsko-češke pangermane. Leta 1917 je stranka še pravočasno in previdno predsedala iz avstrijskega v jugoslovanski patriotizem, sledeč elementarnemu izbruhu samoozrambe in samoohrane našega ljudstva. Vsled tega je stranka pod vodstvom doktorja Korošca igrala po prevratu in ob vstvarjanju lastne države lepo vlogo, dokler jo ni spodrinil v Beogradu voditelj mlajših slovenskih liberalcev, Dr. Žerjav, s pomočjo Pribičevića, ki med Srbi in Hrvati čimdalje bolj ubira metode Stepana Radiča. Sedaj je SLS zopet enkrat v vladi. Njena preteklost jamči za solidno delo in sodelovanje z radikali. S tem je slovensko ljudstvo zopet enkrat zastopano v vladi. Bil je že skrajni čas: Slovenci smo gospodarsko takorekoč ob tla. Dosti boljše ni tudi v drugih krajih države, z izjemo posebno bogatih krajev

Podonavja. Nekoliko preveč navita finančna in deflacijska politika ubijata vsako podjetnost in pomnožujeta brezposelnost in revščino. Previden popust v deflacijskem vijaku bi v narodno gospodarstvo sigurno vtil okrepčujočega eliksira brez škode za curiški kurz. Neizbežne milijarde proračuna bodo to izsilile. Z bankroti in brezposelnostjo se ne ozdravlja gospodarski organizem. Vpeljava enotnega upravnega in sodnega aparata bi znatno dvignila pravno sigurnost in kredit, vsled tega tudi promet in zaslužek. Tak dvig bi nam privabil inozemski kredit in denar za oploditev lastnega gospodarstva.

To so približno naloge, ki čakajo rešitve iz sodelovanja NRS in SLS. Sta to brez dvoma dve resni in delovni stranki. Od opozicije bo tudi odvisno, ali naj izpeljeta gornji program z ali brez skupščinskih volitev, to je pred njimi ali izza njih.

† Ing. Ignacij Šega.

Na Svečnico je nepričakovano preminul v Ljubljani bivši podravnatelj direkcije državnih železnic v Ljubljani, prvovrstni železniški strokovnjak in organizator, ing. Ignacij Šega, mož značaja, vzor narodnjak in pristaš Narodne Radikalne Stranke. Rojen leta 1876 v Ljubljani, iz odlične ljubljanske rodbine, je dovršil l. 1899 dunajsko tehniko, je vstopil še tega leta v službo k Južni železnici kot prvi slovenski njen inženir ter bil v tej lastnosti premeščen 1901 v Trst. Tu se je odlično udejstvoval v podrobnem in organizatornem narodnem delu. L. 1910 je zasedel mesto šefa kurilnice v Ljubljani, kar je v nemško-nacionalnem časopisju dvignilo precej hrupa proti njemu, češ, da je panslavist. Navzlic zelo vplivnim zaveznikom v ministerstvu in dunajski vladi ga niso mogli iz tega za Ljubljano in Slovence važnega mesta dvigniti. Tudi med svetovno vojno mu navzlic nemško-nacionalnim intrigam niso mogli do živega. Ob polomu 1918 je bila morda glavna zasluga pokojnega ing. Šega, da so se ogromne in sestradane čete soških armad brez škode za Slovenijo, katero so pretile uničiti in pohoditi kot kobilice, z vlaki odpravile v svoje dežele. Obenem je kot odlična strokovna moč organiziral samostojno Direkcijo državnih železnic v Ljubljani. Tu je bil leta 1924 imenovan za pomočnika direktorja. Kot je leta 1911 osnoval Društvo slovenskih inženirjev, tako je bil po prevratu soustanovitelj Društva jugoslovanskih inženirjev. Leta 1921, ko so se pojavile prve organizacije Narodne Radikalne Stranke v Sloveniji, je ing. Šega, kot slovanski rodoljub in v pravilni oceni prednosti, ki jih zamore dati javnemu življenju in napredku, pa tudi nam Slovincem, velika vsedrjavna stranka, stopil v vrste Narodne Radikalne Stranke. V takozvanem Akcijskem odboru l. 1922/23, ki je imel za nalogo, da izpelje organizacijo stranke po statutih v celi Sloveniji, je bil pokojni ing. Šega vesten blagajnik. In kot tihi, marljivi delavec je ostal vsedrjavni ideji in stranki zvest do zadnjega diha.

Vsakdo bi mislil, da bo možu, ki zamore pokazati na tako odlično strokovno in nesebično narodno delo, pripadlo ob priliki izpraznjenja direktorsko mesto ljubljanske direkcije, katero je on takorekoč vstvaril in zorganiziral, kot sama ob sebi umljiva stvar. Temu pa ni bilo tako. Mi smo še tako mladi politiki, da nam je vse politično, tudi in morda predvsem strokovna mesta,

ki stoje pri vsaki zdravi upravi izven politike. Narodna Radikalna Stranka je pri volitvah l. 1923 dobila le 108 poslancev, rabila pa jih je 158. Da je mogla sestaviti vlado, je pomagal „Markov protokol“, ki ji je osigural tajno zavezništvo klerikalcev in radičevcev. Ko se je ta obrabil, je izskočil Pribičević z Dr. Žerjavom iz „Demokratskega kluba“, prepustivši Davidoviča usodi, ter je osnoval nov klub SDS. Ta je pod firmo Nacionalnega bloka izpeljal z radikali volitve dne 9. februarja 1925 ter stvoril z radikali vladno večino petih glasov. Železniški resort je prevzel samostojni demokrat doktor Popovič, osebni prijatelj Dr. Žerjava. Direktor ljubljanske Direkcije državnih železnic je v teh časih postal neki izrazit samostojni demokrat, ing. Šega, znan strokovnjak, dasi dosti starejši in neprimerno zaslužnejši, pa le njegov pomočnik. Pa tudi na pomočnikskem mestu se ga je težko gledalo; namen odrinitve jn bil otipljiv. Dasi v najboljši dozoreli ustvarjajoči moči ga je naskoro gospod minister — penzioniral. Brez navedbe vzroka. Ti pa so bili tembolj navedeni zakulisno, brezkontrolno v Beogradu. Šele čez dobro leto se je posrečilo Beogradu pojasniti krivico in g. ing. Šega bi bil odšel letos na zelo važno eksponirano mesto. Prišlo je drugače; preden je dosegel formalno in materijalno zadoščenje, je odšel tja, odkoder ni vrnitve več.

S podravnateljem ing. Ignacijem Šego je legel v grob mož poštenjak, značaj, kakoršnih povojna atmosfera ne premore veliko. Bil je poosebljena slovenska pridnost in solidnost stare šole.

Ave, anima candida — naj Ti bo svobodna naša slovenska in gorenjska zemlja lahka!
S.

Iz NRS.

Kočevje. Iz proglasa Glavnega odbora NRS, ki ga prinašamo na čelu lista, je razvidno, kako naj se praznuje letos 12. februar. Narodna Radikalna Stranka v srezu Kočevje ga proslavi s sestankom in predavanjem v hotelu Tschinkel v Kočevju. Predava predsednik srezkega odbora Dr. Ivan Sajovic. Tema: † Nikola P. Pašić. Začetek ob 8. uri v Veliki dvorani.

Ljubljana. 510 glasov, ki jih je dobila NRS v Ljubljani, je sicer za naše prilike lepa številka, vendar pomeni ta rezultat v splošnem težko razočaranje za vodstvo. Saj organiziranih je nad 1300 članov, in pomeni torej 510 glasov težko nezaupnico vodstvu ali pa parazitstvo v stranki. Ne eno ne drugo pa ne pomeni zdravih razmer v organizaciji. Treba bo torej remedure; v ta namen bo treba dalekovidnosti in energične roke. To dvojje je pa ravno ono, kar nam v Ljubljani manjka. — Meščan-radikal.

Laško pri Celju. Izredni občni zbor KONRS Laško se vrši dne 20. februarja t.l. ob 8. uri zvečer v Akademiji, gostilna Drolc v Laškem s perečim in interesantnim dnevnim redom in sicer:

1. Poročilo predsednika in čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Nadomestilne volitve odbora.
3. Sprejem novih članov.
4. Naše stališče k sklepu občine, da se povzdigne Laško v mesto.
5. Naše stališče k ukinitvi Delniške pivovarne v Laškem in odpustu delavcev.
6. Naše stališče k predstojećim občinskim in srezkim volitvam.

7. Sklepanje o ustanovitvi strankinega glasila in pristop k zadrugi.

8. Naše stališče glede potrebnega pokreta v Laškem.

9. Raznoterost.

Ribnica. Dejstvo, da je NRS pri oblastnih volitvah v kočevskem srezu dobila več glasov kot vse druge liste NRS v vseh srezih ljubljanske oblasti skupaj, da misliti. Predvsem kaže to, da se z resnim delom da tudi med Slovenci dobi napraviti za NRS; drugič se pa vidi, kje je resno delo za stranko. Zlasti dobro je odrezalo mesto Kočevje; od 3000 prebivalcev je dalo NRS 215 glasov, torej skoraj polovico toliko kot Ljubljana ob 60.000 prebivalcev. In pri tem je treba upoštevati, da v tem okraju tvorijo Nemci eno tretjino prebivalstva in da so imeli svojo lastno nacionalno listo, ker so bili matematično sigurni svojega nacionalnega poslanca. Vsled tega so skoro vsi nemški glasovi odpadli, kar pomeni odpad več stotin sicer sigurnih glasov. Kočevje uči, da se z vztrajnim delom le da doseči uspeh. To mora biti v primeren poduk tudi Okrožnemu odboru.

Tedenske vesti.

Umrli je dne 6. t. m. v Mariboru ruski knez Boris Obolenski, čigar rodbina izvaja svoj rod iz prve ruske dinastije Rurikovcev, ki so za časa Cirila in Metoda, v devetem stoletju po Kr., ustanovili rusko državo. Naj mu bo slovenska zemlja lahka! — V Beogradu je preminul črnogorski general vojvoda Janko Vukotić, zapovednik črnogorske vojske ob Bregalnici in v svetovni vojni. Bil je odločen zagovornik združitve Črne gore s Srbijo ter je ob prevratu to tudi z dejanji posvedočil. Pokopal ga je N. Sv. patrijarh Dimitrije. Pogreba se je udeležil tudi N. V. kralj Aleksander. Spi poleg Pašića na novem beograjskem pokopališču pod arkadami, kjer bodo zbrani vsi veliki Srbi v skupen posmrten sen. N. p. v m.

Gripa razsaja tudi po Kočevju in okraju. Je sicer bolj lahkega značaja, vendar je treba ostati v postelji po par dni. In to navzlic snegu in ledu, ki pokriva do 1 m visoko kočevski okraj.

Zavod Slepih ostane še eno leto v Kočevju. Država ne proda zaenkrat hiše mestni občini kočevski. Vsled tega slednja študira listine, če ne bi mogla sodnim potom prisiliti države, da ji izroči upravo sporne hiše.

Dijaški Dom kočevski šteje 96 gojencev. K dijaškemu plesnemu venčku, s katerim so zaključili sedmo- in osmošolci letošnje plesne vaje dne 5. t. m., je prispeval levji del. Zavod vodijo štirje gospodje profesorji.

Ženjalni politiki so tisti kramarčki in pisarčki iz Kočevja, ki tvorijo jedro nemško nacionalne velepolitike v našem mestu in okraju pod naslovom „Bauernpartei“. Dejstvo, da je NRS pri zadnjih oblastnih volitvah izšla kot daleko najmočnejša stranka

v mestu, te može silno boli. Gruntajo in gruntajo, kako bi pomnožili svojih 151 kroglic, da bi zatemnele 215 radikalnih, poleg katerih je še okrog 100 klerikalnih in ne dosti manj demokratskih. Pa so jo pogruntali. Pri „Vereinigung“ seveda. Ob črni kavi in sektu, firma Konsumverein, liferant Ganslmayr, kajpak. Ob dimu „franka“ in pokanju sauerbrunnarskih zamaškov se je porodila duhovita ideja: vse tri glave slovenskih voditeljev! Pa so pisali duhteče pisemce v Ljubljano radikaliji in ga mesli lastnoročno: vsi Kočevjarji volimo radikalno, ako nam daste glavo Dr. Sajovica! Odgovor: „Pomenite se žnjim!“ In korajža je smuknila v hlače. Skoro istočasno ljubeznjivo in udano pisemcev v Dolenjovas: Ew. Hochwürden, Unser Herr Abgeordneter! Prosimo za glavo prokurista Ilca — pa Vam damo i občino kočevsko i okraj i vse — vedno in večno bomo volili klerikalno! Hochwürden so se žurno odpejali v Ljubljano in prednašali vjetega ptiča tožbo — krohot v odgovor je odmeval skoro do Kočevja! A točno istočasno so ti gospodje velepolitiki mijavkali: Ja, wir sind mit den Demokraten, aber der weiße Kopf, der liegt uns im Magen! Dr. Maurer seveda. In to istočasno, ko so ti možje volili kot en mož — klerikalno ter se tudi finančno težko vdinjali tja. Sijajne valediplomatične poteze, ki diše naravnost po — vatlu. Pa ne za obleko morda pomerit, ampak za — izprašit!

Promocija. Dne 4. februarja t. l. je bila promovirana doktorjem prava na dunajski univerzi gospodična Celestina Wenedikter iz Mahovnika pri Kočevju oziroma Dunaja. Gdč. Dr. Wenedikter je hči sekcijskega šefa Dr. R. Wenedikterja in matere Celestine r. Robič iz Radovljice. Naše iskrene čestitke!

Narodna Obrana je tudi za leto 1927 izdala bogato ilustriran koledar, poln lepih doneškov, člankov, povestic in anekdotic iz narodnega in vojaškega življenja v vseh treh pismenih narečjih našega naroda. Narodna Obrana vrši silno važno delo bodočnosti. Mesto da naše stranke izrabljajo patrijotično navdušenost mladine pod firmo raznih „Orjun“ in „Srnao“ za pripravo političnih strank, s čimur ubijajo v mladini pravi patrijotizem, bi bilo boljše, da obrnejo njeno pozornost na patrijotsko resno vsedržno organizacijo Narodno Obrano. Priporočamo toplo ta koledar, ki se ga dobi potom vsake knjigarne.

S.

Vrhovni cilj kočevarskih nemških nacionalcev je ustanovitev lastnega Armenhausa, hiše ubogih. Seveda le za svoje Bauernpartajlovce. Če bo ta hiša odmenjena le za uboge na telesu in imovini, ali pa tudi za uboge komilitone na duhu, še ni odločeno. Vsekakor bo pa v slednjem slučaju treba prenumeracije.

Slovensko ne znajo. Naročnik našega lista nam piše: „Te dni sem imel opravka v novi nemški rajfajznovki v Kočevju, za katero se Robert Ganslmayr po shodih tako poteguje, da se jo že prijema ime Gansl-

mayerjeve šporkase. Ker sem zadevo moral uradno opraviti, sem seveda govoril slovensko. Na vsa svoja slovenska vprašanja sem pa dobival konsekvantno le — nemške odgovore. Kaj bi bilo, da slučajno ne razumim nemško? To je konsekvencia, ki imponira tudi nasprotniku. Naj prevdario tiste naše mile Jere, ki predvsem tam, kjer ni treba in kjer imajo morda tudi moč, uporabljajo nemščino iz — prirojenega klečeplastva, zatajivši svoj materni in državni jezik.

Dopisi.

Kočevje. Gospod Veliki župan ljubljanske oblasti je pozval vse podrejene urade, da nemudoma naznanijo sodnim in policijskim oblastim vse, ki hujskajo proti Hranilnicam, katerih denar je vsled jamstva občin in drugih korporacij absolutno varen. Ker hujskajo v Kočevju in okolici razni agitatorji nove nemške rajfajznovke proti Mestni Hranilnici, da bi zvalili denar v svojo rajfajznovko, upamo, da bo Mestna Hranilnica tem hujskačem nemudoma stopila za vrat.

Briga. Pri nas imamo zelo požrtvovalnega župana. Sklenili smo, da prenovimo neko kmečko hišo v šolo in smo najeli v ta namen pri Mestni hranilnici kočevski 100.000 Din posojila, ki ga vrnemo vsi davkoplačevalci. Ustanovili smo poseben odbor treh mož, v katerem je tudi župan. Ta pa naročuje in vodi vsa dela kar brez sej in na svojo roko. To je znamenje, da bo vse račune za šolo sam plačal, ker vse sam naročuje. Mi ga v tej njegovi požrtvovalnosti za javni blagor ne bomo ovirali in želimo le to, da naj kar največ naročuje.

Občan.

Kočevska reka. Naša fara ima nad eno tretjino Slovencev, služba božja se pa vrši vedno le v nemškem jeziku. Naš župnik Krakar je sicer po materi slovenskega rodu, pa je bolj vnet Nемец kot vsakdo drugi v občini. Ker se naš škof morda boji radi volilnih kroglic, ko pusti, da cerkev tako nas Slovence v lastni državi prezira, nam ne bo preostalo drugega kot da nemško cerkev zapustimo in si ustanovimo svojo slovensko. Kdo bo pri tej cerkvi škof, se bo pa šele videlo. Na našo prošnjo za slovensko službo božjo nam škof Jeglič še odgovora ne da. Pa naj ostane s svojimi zagrizenimi Nemci sam.

Faran.

Sodražica. Tudi pri nas prodira polagoma prepričanje, da s podeželskimi slovenskimi strankami ne pridemo nikamor. Samo prepir in sovraštvo se vnaša v rodbine, z vprašanjem, če je kdo liberalec ali klerikalec. Narodna Radikalna Stranka Srbov, Hrvatov in Slovencev s svojimi umerjenimi nazori, dobro prevdarjenim gospodarskim programom in povdarjanjem, da je „brat mil, katere vere ali prepričanja bi bil“, bi vplivala na naše razmere kot balzam na skeleče rane. Postaviti bi morala

Glavnica . . . 3,000.000 Din
Rezerve proti . . . 700.000 „
Stanje vlog ca 20,000.000 „

Brzozjavni nasl.: Merkantilna

Telefon interurban:

Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.

MERKANTILNA BANKA

centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA

kupuje in prodaja dolarje in druge valute, vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnovčenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko.

Je dragevolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.

Obrestovanje vlog do dneva pologa do dneva dviga:

brez odpovedi 5%
na 1 mesečno odpoved 6%
na 3 mesečno odpoved 7%
na 6 mesečno odpoved 8%

Rentni in invalidski davek plača banka sama.

Uradne ure: od 1/9. do 12. predpol. in od 3. do 5. ure popoldne.

še našim krajem in ljudskim potrebščinam odgovarjajoči program. Prve iskre so padle za časa oblastnih volitev. Prinesle so stranki devet glasov. Ni sicer veliko, ali led je prebit. Vabimo Srezki odbor kočevski, da misli tudi na nas. Sodraščan.

Fara. Volilni boj je končan in gremo zopet po svojih opravilih, ne da bi jemali vsako besedo volilnega boja na strogo tehniko. Ali nekaj pa le ne moremo zamolčati. Razporeženje naših volilcev je bilo vsled neplodne in neresne politike posl. Škulja proti SLS. Ker demokrati ali celo Pučljenci pri nas itak nimajo tal. Volilci sami so vabili NRS med svoje vrste. Nedeljo pred volitvami sta prišla kandidat Tschinkel in dr. Sajovic iz Kočevja ter sta na javnem krasnem ljudskem shodu pridobila večino volilcev zase. To so zvedeli demokrati iz Kočevja. Po nekakem učiteljskem sestanku v Kočevju so se prinesli letaki skritega demokratskega kandidata Rusa. Noč jih je pritrdila povsod še celo na telegrafske drogove. Kdo je to bil, vemo točno. Nato Rusov shod pri Papežu na vasi. Ob ploskanju in nasvetu organov, ki bi morali stati nad strankami. Udrihal pa ni govornik Rus toliko proti klerikalcem, kar bi od njega kot naprednjaka bilo pričakovati, ampak predvsem proti radikalom, češ, da je to velesrbska stranka, da je korupcionistična itd. in da naj volijo rajši katerokoli slovensko podeželsko strancičo kot NRS. To si je treba od propagatorjev Nacionalnega bloka zapomniti. Kreпки ugovori iz vrst volilcev so gospoda Rusa podučili, da nima morda svojih voznikov iz Loškega potoka pred seboj. Vprašan, če ni on kandidat SDS, je to seveda zanimal in trdil, da on nastopa samostojno, osebno, le kot gospodar. Temu smo se seveda smejali, ker smo točno vedeli, da gospod Rus firmo SDS le vsled tega skriva, ker upa brez nje naloviti več glasov. S prikritimi agenti je pa le toliko dosegel, da je imel gospod župni upravitelj Janko Dimnik po njegovem shodu lepše polje; šel je od hiše do hiše in sklicujoč se na okolščino, da ne kandidira Škulj, ampak dekan Skubic iz Ribnice ter dosegel, da so se izgubljene ovčice zopet vrnile v hlev Gospodov, to je k prvi škrinjici. To je bil edini uspeh Rusovega shoda pri nas.

Gospodarstvo.

Važna odredba za vse trgovce z avtomobili in motornimi kolesi. Mednarodna zveza avtomobilskih konstrukterjev s sedežem v Parizu je 24. januarja t. l. priznala VII. mednarodni vzorčni velesojem v Ljubljani, ki se vrši od 2. od 11. julija t. l. ugodnim za razstavo avtomobilov in priporoča vsem svojim članom-tovarnam udeležbo. To je zlasti važno za tukajšnje zastopnike inozemskih avtomobilskih tvornic, ker se onih sejmov in razstav, katerih Zveza ne priznava, ne smejo udeležiti. Priporoča se, da vsi trgovci navedene panoge takoj pri-

javi udeležbo na velesojem, da si tako zagotovijo ugodne razstavne prostore.

Industrijska podjetja v Kočevju so sledeča: Trboveljska premogokopna družba z ca 500 delavci, parna žaga A. Kajfež s ca 120 delavci, „Tekstilana“, tovarna suknja s ca 150 delavskih moči, parna žaga A. Jakomini s ca 10 delavskimi močmi, „Lesna industrija“, d. z. o. z. s ca 50 delavci in „Industrijsko podjetje“ parna žaga in opekarna začasno ne obratujejo. Letos pride: češka velefabrica platna F. Bruna s ca 2000 delavci in A. Dobry, trikotajna tvornica s ca 500 delavci. Kjer je v okraju kajžarsko gospodarstvo, so delovne moči cenene. Prebivalstvo je za lahko industrijo kot ustvarjeno. Občinske doklade znašajo le 50%.

Ferdinand Wolf

soboslikar,
stavbeni in pohištveni pleskar,
ličar, črkoslikarstvo.

Kočevje 217.

Izvršitev točna! Cene zmerne!
Se priporoča!

Ali sem že plačal naročnino?

Izdaja za konzorcij in urejuje Ivan Bedina, Kočevje.
Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Mesarskega vajenca

iz dostojne in poštene rodbine sprejme Franc Lovšin, mesar v Ribnici št. 58.

Knjigotržec

s koncesijo najde lokal in hvaležen trg v nekem industrijskem kraju z velikim prometom. Pojasnila iz prijaznosti „Lj. Samouprava“.

Srednje posestvo

z gostilno in trgovino, star štacijon, v bližini Kočevja, se prodaja. Pojasnila „Lj. S.“

V moderno urejenem lokalu z lastno hladilnico nudim cenjenim odjemalcem vedno vsakovrstno svežo govedino, teletnino, prašičevino, dalje prekajeno, hrenovke in vsakovrstne druge klobase.

Josip Morscher

mesar in prekajevalec, Kočevje 54

ZOBNI ATELJE

BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche

izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste, in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

===== CENE IN DELO BREZ KONKURENCE! =====

DIJAŠKI DOM

KOČEVJE.

Največji tovrstni internat Jugoslavije.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagoškim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija.

Popolna prvovrstna oskrba. — Radiokonzerti. — Nizke cene.

===== STEVILO MEST OMEJENO NA 100 GOJENCEV. =====

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne in ob sejmih od 8. do 12. ure dopoldne.

Stanje vlog dne 1. julija 1926:
Din 20,836.000.—

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%.
Obrestna mera za hipoteke 8%.
Obrestna mera za menice 12%.